

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR: ION N. CESĂRESCU

A B O N A M E N T U L

Pe an, în România	30 lei
6 luni	16 "
3 luni	8 "
Străinătate: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni	

A P A R E

De două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA & ADMINISTRAȚIA

București, CALEA RAHOVEI—5

Lângă Palatul Justiției

TELEFON No. 743

S U M A R

Dreptul judecătorului de instrucțiune de a întinde inculpațiunea asupra coautorilor săi complicilor, de d-l profesor I. Tanoviceanu;

JURISPRUDENȚĂ:

Curtea de casație, secția II: *Vlăduț Calota, criminal*;
Idem: *Iosif Ghetler cu Iosif Avrami*;
Tribunalul Iași, s. II: *Idem*;
Casația Francesă: *Despre «bun și aprobat», cu o Notă*;

Dreptul judecătorului de instrucțiune de a întinde inculpațiunea asupra coautorilor săi complicilor

A scrie grăbit, ca Nic. Iorga, e tot-d'auna periculos, chiar când cel care scrie cunoaște materia pe care o tratează.

Ast-fel mi s'a întâmplat mie cu nota asupra decisiunii Camerii de punere sub acuzare din București, No. 23 din 28 Iunie 1905, publicată în *Curierul Judiciar* No. 42 din 5 Iunie 1905. Eroare nu am făcut, și cu deplină convingere persist în părerea pe care am susținut-o în acea notă; dar acum, cel puțin sub raportul bibliografic, văd ca nota mea lasă mult de dorit, și de aceia revin asupra cestiunii discutate.

În ziua chiar când am făcut corectura articolului meu, d-l G. E. Schina, procurorul general al Înaltei Curți de casație, mi-a atras atențiunea și mi-a pus la dispozițiune o operă intitulată: «*De l'action du pouvoir sur les magistrats chargés de l'instruction criminelle*», de d-l Ch. Morizot-Thibault, substitut la Tribunalul Senii (1), în care, se tratează pe larg această cestiune (2). La rândul său d-l Morizot-Thibault, făcând trimitere la opera d-lui Ad. Guillot, judecător de instrucțiune din Paris, intitulată «*Des principes du nouveau Code d'instruction criminelle*» (3), pe care o posedam, am putut citi o foarte întinsă discuțiune a cestiunii dacă jude-

cătorul de instrucțiune poate să întindă rechizițiunile asupra unor persoane relativ la care n'a fost investit prin rechizitoriul procurorului. D-l Guillot consacră acestei cestiuni, un capitol întreg de 18 pagini sub titlul «*Du droit du juge d'instruction d'inculper d'office les coauteurs ou complices*» (4). Suntem dar foarte departe de cele câte-va linii ale clasicului F. Hélie!

Voi mai adăoga, înainte de a reîncepe discuțiunea, că atât d-l Morizot-Thibault, cât și d-l A. Guillot sunt contrarii părerii susținută de mine, și favorabilă interpretării date de Camera de punere sub acuzare din București.

După cum am spus însă, lectura acestor doi autori nu m'a făcut să-mi schimb părerea pe care am susținut-o, și care se bazează pe principiile fundamentale de organizare și competență ale autorităților judecătorești penale; însă mă obligă să revin din nou asupra cestiunii și să discut alte argumente ale adversarilor opiniei pe care o susțin.

Voi lăsa la o parte pe d. Morizot-Thibault, din cauză că dânsul în cele 4 pagini ce consacră discuțiunii, nu face alt-ceva de cât să rezume ideile și să reproducă citațiunile d-lui Guillot; având originalul mi se pare inutil să discut cu copia sau mai bine zis cu prescurtarea.

Mă voi referi dar aproape exclusiv la d. Guillot.

O primă obiecțiune pe care o face distinsul magistrat frances este că, dacă s'ar admite că judecătorul de instrucțiune nu are dreptul să inculpe din oficiu pe coautorii săi pe complici, parchetul ar avea puterea de a sustrage de la justiția penală, pe culpabilii care sunt destul de puternici spre a obține această favoare (5) și s'ar reînființa în societățile democratice moderne scrisorile de abolițiune din vechiul drept frances (6).

Argumentul nu are absolut nici o valoare, căci dacă el ar fi întemeiat ar trebui ca judecătorul de instrucțiune să aibă puterea a se investi din oficiu, nu numai relativ la persoane, dar și re-

(1) Paris, 1902, Marescq-ainé.

(2) Pag. 106—110.

(3) Paris, Larose et Forcel, 1884.

(4) Chap. IV, p. 48—56.

(5) Op. cit., p. 49 și 50.

lativ la *afaceri*, chiar când ele nu sunt conexe, de oare-ce și în acest caz nedeschizând acțiunea publică s'ar putea ca parchetul să aibă de scop «de plâcere, hors des atteintes de la loi pénale et des poursuites du juge, les coupables assez puissants pour obtenir cette faveur». Ba chiar e mai natural acest mod de ocrotire al celor puternici, de cât cel la care se referă d-l Guillot, căci nu e natural ca parchetul să deschidă cu imprudență o afacere peste care tot el singur va fi silit să tragă mai târziu mușamaoa ocrotitoare pentru culpabilii care au obținut favoarea sa.

Prin urmare, dacă presupunem că parchetul nu voeste să-și facă datoria, ci ține să ocrotească pe niște culpabili puternici, trebuie să dăm drept judecătorului de instrucțiune să întindă instrucțiunea nu numai relativ la persoane, ci și la *afaceri conexe sau neconexe*, ceea ce ar însemna dreptul neîntărit de investire din oficiu. Până acolo însă nu merge nici d-l Guillot, nici d-l Morizot-Thibault, și nici-un alt autor cunoscut de mine ⁽⁶⁾, căci aceasta ar însemna anihilarea rolului procurorului.

Prin urmare, primul argument al d-lui Guillot, nu probează nimic, fiind-că el probează prea mult; dacă pericolul pe care voeste să-l înlăture, cere ca să aibă judecătorul de instrucțiune, dreptul de a implica *alte persoane* în instrucțiune, același pericol cere să se poată instrui și *alte afaceri* pentru care magistratul instructor n'a fost investit, căci aici e mai mare pericol ca procurorul să voiască să sustragă de la aplicarea justiției penale pe culpabilii destul de puternici spre a obține această favoare.

Mai adaog că în România această garanție e ilusorie, fiind-că la noi judecătorul de instrucțiune, și procurorul fiind și unul și altul amovibil, nu văd întru cât judecătorul de instrucțiune va prezenta mai multă garanție de fermitate față de cei puternici, de cât ministerul public. La Francezi, unde judecătorul de instrucțiune este inamovibil, se poate înțelege utilitatea practică, nu zic temeinicia juridică a acestui sistem, la noi însă nu este nici un motiv pentru care să avem mai multă încredere în magistratul amovibil care se numește judecătorul de instrucțiune, de cât în magistratul amovibil care se numește procuror. Și acesta cu atât mai mult cu cât procurorul poate, une-ori, să fie un magistrat foarte sus pus, (Proc. general al Curții de apel care, după legea votată zilele trecute este inamovibil), cu mult mai sus de cât judecătorul de instrucțiune, și prin urmare cu mai multă putere de a brava pe cei puternici.

D. Guillot mai invoacă art. 61 (al nostru 58, și 87 (84) din Proc. pen. Prin art. 61 se dă drept judecătorului de instrucțiune să emită mandate de aducere și chiar de depunere fără ca mandatele să fie precedate de concluziile procurorului, și — observă d. Guillot — dreptul de a procedea la arestare din oficiu, implică necesarmente dreptul de a inculpa, fiind-că legea cere ca persoana supusă mandatului de depunere să fie interogată în cel mai scurt timp ⁽⁷⁾.

Argumentul acesta e foarte slab.

În art. 58 Proc. pen., legea prevede două cazuri: 1) instrucțiunea, și relativ la instrucțiune, legea spune formal că judecătorul nu va putea instrui fără comunicare prealabilă; și 2) mandatele de aducere și de depunere, relativ la care legiuitorul dispune că ele pot fi date și fără comunicare prealabilă parchetului.

E dar, în art. 58, o regulă și o excepțiune; se știe însă că excepțiunile sunt de strictisimae interpretationis. Mai ales când motivul excepțiunii este special—în cazul nostru urgența, —cum poate fi întinsă excepțiunea peste litera legii, acolo unde nu este urgența. Adaog că excepțiunea însăși așa limitată cum este, e criticabilă, căci, după cum observă Boitard, unul din cei mai mari penaliști al secolului al XIX-lea, dispozițiunea art. 58 al. 2, răpește preveniturii garanția dublului concurs al ministerului public și al judecătorului de instrucțiune, care este necesar în general spre a se lua dispozițiuni contra unui prevenit.

D. Guillot, după părerea noastră, comite chiar o eroare în argumentațiunea sa, când afirmă că dreptul de a da mandat de depunere ar implica în mod silit și dreptul de a inculpa, pe cuvântul că arestatul în virtutea unui mandat de depunere trebuie să fie interogat în timpul cel mai scurt. Dacă ast-fel s'ar interpreta art. 58 Proc. pen., judecătorul de instrucțiune ar avea tot-d'auna un mijloc foarte comod de a se investi cu instruirea or-cărei afaceri din oficiu. El n'ar avea de cât să dea mai întâi un mandat de depunere, pe care-l poate da fără concluziuni și fără comunicare prealabilă, apoi ar procedea la interogator, și de oare-ce mandatul de depunere și interogator ar implica inculparea, judecătorul s'ar putea dispensa cu totul de concluziunile ministerului public.

Incontestabil însă că admitând acesta, am avea o ciudată și nesfârșită cascadă de deducțiuni. Judecătorul de instrucțiune are dreptul de a da din oficiu mandat de depunere, ergo el are dreptul de a face interogator din oficiu, ergo poate să facă inculpări din oficiu, ergo, în fine, el are

⁽⁶⁾ Op. cit., pag. 56.

⁽⁷⁾ Op. cit., p. 50. Boitard. Leçons de droit criminel, 13-ème, ed. No. 583, p. 561 și 562.

dreptul din oficiu să facă instrucțiunea contra altor persoane de cât cele prevăzute în rechisitoriul ministerului public!

Trebue să mărturisim însă că așa înțeles și interpretat art. 58 Proc. penală e o adevărată boită de surpriză; sub modesta sa limitare, el desființează cu desăvârșire regula pe care singur o pune în aliniatul întâi.

În zadar d. Guillot voeste să dovedească dreptul de procedare *ex officio* invocând art. 87 (84 Proc. pen. rom); o excepțiune nu slăbește regula, ci din contră, conform adagiului, *firmit regulam in casibus non exceptis*.

Art. 87 se poate înțelege foarte ușor: o dată investit, judecătorul de instrucțiune poate face unele acte urgente din oficiu, fără să mai ceară conclusiunile procurorului. Cine voeste scopul trebue să voiască și mijloacele; procurorul care a însărcinat o dată pe judecătorul de instrucțiune cu adunarea probelor relativ la o certă persoană, l'a autorizat implicit să se transporte și la domiciliul prevenitului la cas de trebuință, și să facă singur toate actele de instrucțiune necesare în acea afacere, relative la persoanele inculpate.

În scurt, art. 84, ca și art. 57 alin. 2, se referă la unele acte de instrucțiune, pe care legea permite ca judecătorul de instrucțiune să le facă din oficiu, fără consultarea prealabilă a ministerului public, dar ele nu resolvă cestiunea dacă judecătorul de instrucțiune poate începe instrucțiunea contra altor persoane de cât cele prevăzute în rechisitoriul ministerului public. Departe ca aceste două articole să fie favorabile opiniunii pe care o combat, cred că ele pot fi invocate, din cauza caracterului lor excepțional în favoarea opiniunii că judecătorul de instrucțiune nu poate întinde instrucțiune în contra persoanelor relativ la care n'a fost investit. În adevăr, dacă chiar pentru actele din oficiul obișnuit al judecătorului de instrucțiune, și totuși în regula generală acest magistrat nu poate proceda *ex officio*, cu a fortiori nu are el acest drept pentru actele a căror atribuțiune legea a dat-o în competența altor persoane. Și, de sigur că, darea în judecată e atributul ministerului public, iar nu al judecătorului de instrucțiune, a căruia misiune este de a strânge probele de culpabilitate ale persoanelor care au fost date în judecată de ministerul public.

Cu drept cuvânt s'a zis, în 1882, cu ocaziunea propunerii de revizuire a Procedurei penale franceze, că dacă s'ar admite opiniunea pe care o combatem, judecătorul de instrucțiune ar participa împreună cu parchetul la exercițiul acțiunii publice; și s'a adăugat că rechisitorul investește pe judecător limitativ nu numai la o certă afacere, ci și limitativ la certe persoane.

D. Guillot numește aceasta un mod strimț de a înțelege căutarea justiției și citează cuvintele d-lui Brunet cu ocaziunea discuțiunii propunerii de revizuire: «Nu trebue să perdem din vedere că o informațiune judiciară este, într-o certă măsură, mai mult o acțiune reală de cât o acțiune personală; un judecător de instrucțiune nu este însărcinat mai în particular să instruiască contra unei persoane, de cât în contra alteia; el este însărcinat să instruiască asupra unui fapt, de a căuta care este autorul faptului» (8).

Cuvintele d-lui Brunet conțin o adevărată eresie cu toată aprobarea lor de d-nii Garraud și Guillot.

În adevăr, cum se poate susține în mod serios că acțiunea publică este mai mult reală de cât personală?

Ce înțeleg dâșii prin acțiune reală și personală în Procedura penală?

Negreșit că d-nii Brunet, Garraud și Guillot nu s'au referit la personalitatea și realitatea rezultând din drepturile consacrate prin acțiune, căci în Procedura penală nu poate fi vorba de drepturi personale și reale ca în Procedura civilă; dâșii s'au referit de sigur la forma în care e concepută acțiunea publică atunci când ea este introdusă prin rechisitoriul ministerului public. Ast-fel fiind, pretind oare d-nii Brunet, Guillot și Garraud că rechisitoriile dau în judecată sau trimit la instrucțiune pe oricine se va întâmpla să găsească judecătorul de instrucțiune de cuviință că trebue să fie urmărit?

Formula rechisitoriilor în România, este în general cea următoare:

«Noi, procurorul Tribunalului...

«Vedând că din actele alăturate rezultă contra numitului Primus... indicii suficiente, etc. etc. etc.

«Cerem d-lui judecător de instrucțiune X, să binevoiască a proceda la instrucțiune dispunând citarea sus numitului Primus, etc.».

Formula rechisitoriilor din Franța e aproape tot aceeași:

„Vu les pièces ci jointes, d'où résulte contre Primus une inculpation de... requiert qu'il plaira à monsieur le juge d'instruction informer par les voies de droit».

Apoi, mă întreb: acestea sint formule în rem, or în personam?

Caracteristica formulei în rem este că nu se menționează numele piritului (în cazul nostru al inculpatului), ci numai numele lucrului (în cazul nostru calificățiunea afacerii (9)). Pentru ca

(8) Guillot, op. cit., p. 57 și 58.

(9) Si paret fundum Cornelianum A. Agerii esse ex jure Quiritium, erea formulă în rem, iar formulă în personam: Si paret N. Negidium A. Agerio sextertium decem millia dare oportere.

acțiunea publică să fie *in rem* or reală, ar trebui să fie concepută ast-fel: *contre inconnu ou tous autres que l'information fera decouvrir*; ast-fel sunt redactate rechisitoriile de Parchetul Senei când voește să lase absoluta libertate judecătorului de instrucțiune de a face instrucțiunea în contra orî-cui va crede de cuviință. Nu discut pentru moment dacă această delegare a dreptului de dare în judecată sau mai bine zis această abdicare a dreptului de exercitare a acțiunii publice, este sau nu permisă de lege, or este o nenorocită transacțiune de principii a Parchetului Senei, mă mărginesc să recunosc că, în asemenea cas, avem în adevăr o formulă *in rem*, care îndrituește pe judecătorul de instrucțiune a întinde cercetările sale relativ la orî-care persoane ar crede de cuviință. Dar, a pretinde că și formula obișnuită a rechisitoriilor fie în Franția, fie în România ar fi concepută *in rem* și nu *in personam*, mi se pare o afirmațiune absolut neîntemeiată din partea d-lui Brunet, pe care mă mir că aș admis-o d-nii Guillot și Garraud.

Este, ce e drept, în Procedura penală, chiar în instrucțiunea prealabilă, o procedare *in rem*, dar aceasta e numai la începutul instrucțiunii, și numai *in unele afaceri*. Anume când ofițerii de poliție judiciară cărora li s'a denunțat o infracțiune, *al căruia autor e necunoscut*, sint invitați să facă cercetări care au de scop căutarea și descoperirea faptuitorului, atunci de sigur că acțiunea, sau mai bine zis *invitațiunea*, de cercetare e concepută *in rem*. Dar dacă ofițerii de poliție judiciară sint investiți *in rem*, ca să descopere pe infractor, judecătorul de instrucțiune însărcinat cu adunarea probelor este investit *in personam*. Și dacă el descopere cu ocasiunea adunării probelor contra persoanelor relativ la care a fost investit, noui coautori sau complici, relativ la aceste persoane, el *nu mai este instructor*, ci pur și simpu un ofițer de poliție judiciară auxiliar al ministerului public. Prin urmare, relativ la acele persoane el este dator să ceară rechisițiunile ministerului public, și numai după ce se vor fi întins rechisițiunile și în potriva lor, judecătorul va deveni instructor, adică adunător de probe, dupe ce a fost mai întâi ofițer de poliție judiciară, adică cercetător și descoperitor al lor.

Mi se par absolut fără rost declamațiunile d-lui Guillot contra sistemului ce preconisăm, că prin rezistența procurorului de a da în judecată pe coautori sau complici, s'ar lovi în prestigiul justiției, și că avocatul celor dați în judecată ar putea să spună: Acest om este urmărit, pe când alții care aș făcut același lucru și chiar mai mult de cât el, poartă fruntea în sus; l'a dat în judecată pentru că el este slab, la spatele lui sunt

culpabili puternici, care aș făcut să se dea înapoziția (¹⁰). Zic că acestea sunt declamațiuni fără rost, fiind-că noi nu susținem că procurorul ar face bine să nu dea în judecată pe coautori sau complici descoperiți de judecătorul de instrucțiune cu ocasiunea adunării probelor, ci numai că judecătorul de instrucțiune nu are drept ca după ce i-a descoperit, sau *'i se pare că i-a descoperit*, să usurpe rolul procurorului și să-i pună sub inculpațiune *contra* conclusiunilor ministerului public. Noi nu apărăm incorectitudinile ministerului public, ci drepturile ce-i sunt date de lege în interesul libertății.

Cine nu vede că sistemul pe care-l combatem fusionează în judecătorul de instrucțiune trei funcționari diferiți: pe ofițerul de poliție judiciară care descopere pe infractor, pe procuror care l dă în judecată și pe judecătorul de instrucțiune care adună probele? Vă puteți închipui ce nepărtinire va avea judecătorul de instrucțiune în adunarea probelor când el este și descoperitorul și inculpatorul infractorului or pretinsului infractor! De sigur că el va voi să probeze că nu s'a înșelat în descoperirea autorului infracțiunii. Probele vor fi dar adunate cu spirit preconcepț și ordonanța sa va fi de sigur o ordonanță de trimitere. Adăogăm că judecătorul de instrucțiune, fiind în luptă cu procurorul, va fi împins și de amorul propriu ca să probeze că a avut dreptate dânsul iar nu procurorul care nu voia să întindă rechisițiunile sale primitive.

Toți autorii, și d-l Garraud printre dânsii, spun că un principiu fundamental al instrucțiunii preparatorie, este separarea în casurile ordinare (când nu e flagrant delict) a instrucțiunii de urmărire, a puterilor ministerului public și al judecătorului de instrucțiune (¹¹). Bigot Préameneu a zis, cu ocasiunea desbaterilor codicului de procedură penală că: «Tous les citoyens devraient trembler s'ils voyaient dans le même homme le pouvoir de les accuser et celui de recueillir ce qui peut justifier son accusation» (¹²).

Dacă însă judecătorul de instrucțiune implică în urmărire persoane care n'aș fost prevăzute în rechisitoriū, ce alt lucru face el de cât le acuză că aș comis sau aș contribuit la comiterea infracțiunii, adică devine acuzator față cu acele persoane? Și dacă nu judecătorul de instrucțiune ar fi în acest cas acuzatorul, aș dori să mi se spună cine e adevăratul acuzator, căci cel obișnuit, procurorul, este contrariū acușățiunii?

Prin urmare, sistemul susținut de noi nu poate

(¹⁰) Guillot, op. cit., p. 63.

(¹¹) Garraud. Précis, edit. 8-a, No. 496, p. 718.

(¹²) Locré. Trav prépar. T. XXV, p. 129 și 131.

da loc la abuzuri de cât în ipotesa când procurorul nu-și face datoria; pe când sistemul contrariu e foarte periculos, căci un judecător de instrucțiune, chiar absolut de bună credință, concentrând în mâinile sale rolurile de ofițer de poliție judiciară, de procuror și de judecător de instrucțiune, cu alte cuvinte fiind descoperitor de infractori, acuator și stringător de probe, devine un adevărat pericol pentru cetățeni, de oare ce se poate înșela, și cetățeanul e lipsit de garanția separațiunii acestor diferite roluri.

Iată motivele pentru care persist în părerea pe care am avut-o înainte de a citi scrierile d-lor Guillot și Morizot-Thibault, de și opiniunea acestor autori e împărtășită de majoritatea autorilor francezi. D. Guillot citează pe mulți dintr'înșii ⁽¹³⁾; voi adăoga la autorii citați de Guillot, ca contrarii părerii noastre pe d-nii R. Garraud ⁽¹⁴⁾, A. Laborde ⁽¹⁵⁾, Morizot-Thibault ⁽¹⁶⁾ și F. Hélie ⁽¹⁷⁾.

Opiniunea pe care am susținut-o e împărtășită de puținii autori ⁽¹⁸⁾; are însă în favoarea ei o decisiune din 6 Iunie 1874 a Curții de apel din Douai ⁽¹⁹⁾, și jurisprudența constantă a parchetului Senei ⁽²⁰⁾.

Și repet, ca conclusiune terminând, că ea are meritul de a fi mai conformă principiilor fundamentale de competență ale autorităților penale, și în același timp de a ocroti mai bine drepturile cetățenilor prin separațiunea puterilor de acusațiune și de instrucțiune.

I. Tanoviceanu

⁽¹³⁾ Journal du droit crim., VIII, p. 39; Villeneau. Droit du 21 Sept. 1836; Duverger. Man. du juge d'instr. T. I, No. 122, p. 384; Gilbert. Code d'instr. crim. sur l'art. 61 No. 15; Rolland de Villargues: Sur l'art. 61, No. 7, et art. 91, No. 12; Boullaire, Gazette des Tribunaux, Mai 1881; Martin Sarzeaud. Réforme de l'instr. crim. 1882, p. 51; Cauwès. Sirey. P. 1875, 2-ème part., p. 1. Arth Desjardins. Le juge d'instr. et le minist. public dans le nouveau code 1883

⁽¹⁴⁾ Garraud. Précis de droit criminel, 3-ème éd., Paris 1883, No. 506, pag. 566, și 8-ème ed Paris 1904, No. 496, pag. 719, 720.

⁽¹⁵⁾ A. Laborde. Cours élémentaire de droit criminel, Paris 1891, No. 1009, p. 583.

⁽¹⁶⁾ Ch. Morizot-Thibault. De l'action du pouvoir sur les magistrats. Paris 1902, p. 106—110.

⁽¹⁷⁾ F. Hélie. Traité d'instr. crim., 2-ème éd., Paris 1866. No. 1621.

⁽¹⁸⁾ Mangin, Traité de l'instruction écrite, T. I. p. 21; De Molènes, Traité pratique des fonctions du procureur du roi, T. I, p. 310—312; Dalloz. Jurispr. gén. V^o Instr. crimin. No. 443.

⁽¹⁹⁾ Sirey. pér. 1875, 2-ème part., p. 2.

⁽²⁰⁾ Vezi Morizot-Thibault, op. cit., p. 109 și 110.

JURISPRUDENȚĂ ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. II

Audiența de la 5 Aprilie 1905

Președenția D-lui N. M A N D R E A, Președinte

Vlăduț Calotă, condamnat în criminal

Curtea cu jurați.—Condițiile cerute pentru a fi jurat. — Dacă toate condițiile cerute juraților prin art. 258—264 Pr. penală sunt deopotrivă substanțiale.

Constituirea juriului.—Dacă această constituire este de ordine publică, și ca atare dacă motivul întemeiat pe vicioasa constituire a juriului se poate propune și dovedi direct în casație.

1. Legiuitorul, prescriind oare cari condiții spre a fi jurat, toate aceste condiții pentru capacitatea de jurat, sunt de o potrivă esențiale, de oare ce ele au de scop a asigura înțelepciunea, moralitatea și independența aceluia care are a figura ca jurat; că în deosebii și condițiile cerute de art. 258 Pr. pen. sunt de natură a asigura asemenea capacitatea și imparțialitatea juratului, așa că și ele trebuie să fie considerate tot atât de esențiale ca celelalte condiții din art. 259 și 260 și urm. Pr. pen.

2. Tot ce privește constituirea și compunerea instanței a cărei decizie este supusă recursului, este de ordine publică, și prin urmare poate fi deferită Curței de casație de-a dreptul.

Prin urmare, lipsa unora din condițiunile cerute juraților prin art. 258 Pr. pen., precum ar fi lipsa de cens, fiind substanțială și de ordine publică, se poate propune și dovedi direct în casație.

Decisiunea 420/905. — Casată, în urma unei divergențe, după recursul făcut de Vlăduț Calotă, decisiunea Curții cu jurați din județul Mehedinți cu No. 19/904.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier I. Prodan;

Pe d-l avocat Teohari în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe d-l procuror St. Stătescu în conclusiuni.

Deliberând,

Asupra motivului al doilea:

«Violarea art. 258 din Pr. penală de oare ce parte din din d-nii jurați cari au format comisiunea de judecată și anume:

1) Marou Popescu din Podu Gosului, 2) Nae Bărbulescu din Vânu Mare, 3) Gheorghe G. Braghină din Batoși, 4) Dumitru Lascu din Grecești, 5) Mih. Băltescu din Batosesci, 6) Ion I. Pănescu din Burila Mare, 7) C. M. Grecescu din Grecești, 8) Tache I. Ciupagea din Jiana Mare și 9) Const. I. Firculescu din Grecești, districtul Mehedinți, nu posedă certificate că au trecut

învățământul unei școli secundare sau studii superioare. Nu se bucură de un venit anual de 1500 lei în avere imobilă. Nu sunt nici profesori, foști sau în activitate și institutori. Nu exercită profesie liberală și nici ca comercianți și industriași. Nu plătesc patentă până la al II grad inclusiv. Nici nu sunt funcționari civili și militari în retragere, sau să se bucure de o pensie anuală de 1500 lei, după cum voi dovedi la timp. Așa în cât comisia de judecată fiind compusă cu violarea art. 258 citată procedură și constituirea juriului în materie criminală fiind de ordine publică, neobservarea acestei reguli, atrage nulitatea deciziunii.

Având în vedere că între condițiunile cerute pentru a fi jurați, prescrise de art. 258 până la 264 din Pr. penală, se susține că am avea a distinge între acelea prescrise de art. 258 din Pr. penală și acelea indicate de art. 259 — 264 Pr. pen.; că de vreme ce condițiile cuprinse în aceste articole sunt substanțiale, ast-fel că pentru ele toată procedura urmată are a fi casată, pentru condițiunile cerute de art. 258 nu s'ar putea urmare, admite casarea deciziunii Curței cu jurați și prin anularea procedurii urmată ;

Considerând că o dispoziție din Procedura penală are a fi considerată și declarată ca esențială, și neobservarea ei are de efect casarea sau când ea e prescrisă sub pedeapsă de nulitate sau când, fără să fie exprimată sub pedeapsă de nulitate, e în așa mod formulată în cât reese că voința legiuitorului în mod imperativ e că ea trebuie să fie observată, sau când prin natura ei are însemnătate nediscutabilă pentru drepturile apărării și pentru formele judecății ;

Considerând că nici una din dispozițiile din art. 258 până la 264 din Pr. penală nu e prescrisă sub pedeapsă de nulitate, precum vedem în legiuirea francesă ;

Considerând că nici voința legiuitorului nu e mai imperativ exprimată pentru unele ca pentru cele-lalte condiții din art. 258 — 264 din Pr. penală; căci dacă art. 259 din Pr. penală declară că nimeni nu poate îndeplini funcțiunea de jurat dacă nu îndeplinește condițiile prescrise, de vreme ce art. 258 din Pr. penală declară «a fi jurați», această deosebire de formulare, negativă sau pozitivă, are aceiași tărie și nu relevează o voință mai imperativă a legiuitorului într'un cas sau în cel-alt cas ;

Considerând că privind în sine condițiile cerute de art. 258 din Pr. penală și pe de altă parte de art. 259 și urm. din Pr. penală, nu putem iarăși susține că caracterul unora ar fi mai însemnat, mai esențial de cât al celor-lalte, căci sub acest raport am putea avea îndoeli asupra caracterului esențial și a unora din condițiunile declarate și recunoscute ca esențiale, precum sunt unele din incompatibilitățile din art. 263 din Pr. penală ;

Că în această privință e decisiv a recunoaște că legiuitorul prescriind oare care condiții spre a fi jurat, toate aceste condiții, ca condiții cerute pentru capacitatea de jurat, sunt de o potrivă esențiale, de oare ce toate aceste condiții au de scop a asigura înțelepciunea, moralitatea și independența aceluia care are a funcționa ca jurat ;

Că în deosebi și condițiile cerute de art. 258 din Pr. penală sunt de natură a asigura asemenea capacitatea și imparțialitatea în persoana juratului și, prin urmare,

și ele trebuie să fie considerate tot atât de esențiale ca cele-lalte condițiuni din art. 259 și 260 și urm. din Pr. penală ;

Considerând că, prin urmare, trebuie să zicem că toate condițiile din art. 258 — 264 din Pr. penală sunt de o potrivă esențiale ; că precum pentru contravenirea la dispozițiile art. 259 din Pr. pen asemenea și pentru a art. 258 din Pr. penală se poate cere casarea pentru că lipsa fie căreia din calitățile cerute pentru funcțiunea de jurat viciază procedura urmată și compunerea juriului, prin participare în comisiunea de judecare a unui jurat care n'are calitatea cerută, prescrisă fie de art. 258 din Pr. penală, fie de art. 259 și următor din Procedura penală ;

Considerând că dacă unul din jurați, care a participat în comisia de judecare, n'avea una din condițiile cerute de art. 258 din Pr. penală, precum în specie se incriminează, aceasta poate fi propusă de a dreptul la Curtea de casație, și are a se admite când se dovedește din însăși actele procedurii sau prin acte autentice ;

Considerând că dacă se susține că mijloacele de nulitate, trase din neobservarea dispozițiunilor din art. 258 până la 264 din Pr. penală n'ar putea fi propusă la Curtea de casație întru cât ar fi a se constata oare care fapte, de cât numai dacă au fost propuse și dovedite întâiu la instanța de fond, la Curtea cu jurați, și că motivul ne fiind propus la Curtea cu jurați ar avea a fi respins ; această obiecțiune e neîntemeiată, de oare ce tot ce privește constituirea și compunerea instanței a cărei decizie este supusă recursului, este de ordine publică și poate fi deferit de a dreptul Curței de casație, chemată a censura și anula toate actele judecătorești când nu s'au observat sau nu s'au îndeplinit formalitățile sau condiții substanțiale, și Curtea de casație are a admite sau a respinge motivul propus de-a dreptul întru-cât se dovedește sau nu se dovedește ; că, de altminterlea a cere, ca condiție de admitere a unui motiv de casare întemeiat pe neobservarea uneia din condițiunile din art. 258 din Pr. penală, propunerea și dovedirea lui dinaintea Curței cu jurați, e și cu nepuțință când ținem seamă că condamnatul obținând cunoștință de lista juraților abia în închisoare în cele 24 ore care precedă judecărei, nici nu e în stare a se orienta, a cerceta și cunoaște dacă jurații din lista juraților comunicată întruiesc condițiile cerute spre a face propunerii când are să fie judecat ;

Că a cere pentru admiterea motivului o prealabilă propunere la Curtea cu jurați, dreptul de a se plânge pentru neobservarea și acestor forme esențiale, ar fi ilusoriu în cele mai multe cazuri ; că învederat că o dată cu propunerea motivului de casare de-a dreptul la Curtea de casație partea trebuie să fie și admisă a'l dovedi ;

Considerând că numai prin admiterea dreptului de a putea propune motivul întemeiat pe neobservarea art. 258 din Pr. penală d'a dreptul la Curtea de casație și de al dovedi să ofere o eficace garanție contra arbitrarului său nesiguranței în modul de formare a listei juraților ;

Având în vedere că după art. 258 al. II și IV partea II din Pr. penală au dreptul de a fi jurați cei ce

se bucură de un venit anual de 1500 lei în avere imobiliară și acei comercianți și industriași cari plătesc o patentă până la gradul al doilea inclusiv ;

Considerând că din procesul-verbal de audiență se constată că în comisiunea juraților care a judecat pe recurent au luat parte și jurații Ion I. Pănescu din com. Burila Mare, Marcu Popescu din com. Podu Grosului, C. M. Grecescu și Constantin I. Firculescu din com. Grecești și Gheorghe G. Braghină din com. Batoși, toți din județul Mehedinți ;

Considerând că din certificatele No. 15176/904, 15174/904, 15479/904, 15481/904 și 15183/904, liberate de administrația financiară a județului Mehedinți și prezentate de apărătorul recurentului, că numiții au venituri anuale imobiliare cu mult inferioare sumei de 1500 lei și că Constantin I. Firculescu de și este și patentar, însă este înscris cu patentă de clasa III-a ;

Considerând dar că numiții nu pot figura ca jurați nici în baza censului nici ca patentari ;

Considerând că din lista generală trienală a juraților din județul Mehedinți din care s'a tras lista sesiunii în care a fost judecat recurentul Calotă, trimisă în copie, după cerere, de Primul-Președinte al Trib. Mehedinți, nu se constată că numiții jurați să fi fost înscriși cu dispensă de cens conf. art. 258 aliniatele I, III, IV partea I și V din Pr. penală ;

Că ast-fel fiind, dînșii ne putând fi jurați, nu puteau lua parte în comisiunea juraților și deci, motivul fiind întemeiat, decisiunea supusă recursului are a fi casată ;

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

Audiența de la 18 Mai 1905

Președenția D-lui I. D U C A, Consilier

Iosef Ghetler cu Simon Avram

Apel. — Apel comercial introdus la o secție civilă. — Dacă un asemenea apel este valabil. — (Art. 895 al. 3 C. com. și art. 10 și 108, Pr. civ.).

In urma modificării art. 895 al. III din Codul comercial precum și a art. 108 din Pr. civilă, soluțiunea e neîndoelnică în sensul că apelul în materie comercială introdus la altă secție a tribunalului de cât la secția comercială, este bine introdus, pe temeiul că, precum însăși tribunalul, asemenea și fie-care secție are plenitudinea jurisdicției, în materie civilă și comercială ; că toată distingerea dacă o cauză e civilă sau comercială nu are însemnătate sub raportul jurisdicției, ci numai spre a se ști dacă are a fi judecată după normele Codului civil și a Procedurei civile, sau după normele Codului comercial.

Decisiunea No. 179/905. — Casată, în urma recursului făcut de Iosef Ghetler, sentința Tribunalului Iași, s. II cu No. 137/904, (*) dată în proces cu Simon Avram.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l președinte N. Mandrea ;

Pe d-nii avocați Em. Antonescu și Gaster în dezvoltarea motivelor de casare ;

Pe d-l avocat Gesticone în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijloacelor de casare invocate :

I. «Violarea și greșită interpretare a articolului 10 din legea de organizare judecătorească, și a articolului 895 Cod. comercial, căci din textele precise ale acestor dispozițiuni de lege, rezultă ne îndoios că apelul meu a fost bine introdus, și în consecință urma să fie judecat de instanța sesisată .

II. «Călcarea de procedură și exces de putere. Tribunalul respingând apelul meu ca rău introdus comite o patentă călcare de procedură și un exces de putere neținând seamă de dispozițiunile art. 892 Procedura codului comercial și a art. 108 Procedura civilă .

Având în vedere sentința supusă recursului din care rezultă că, recurentul fiind condamnat prin o carte de judecată a județului de pace al ocolului I Iași, a restitui pârâtului 3 cambii, sau valoarea lor, a făcut apel către primul președinte a tribunalului Iași, care repartizându-l la secțiunea a doua a tribunalului, acea secțiune l-a respins ca rău introdus, pe temeiul art. 895 Cod comercial ;

Considerând că în urma modificării art. 895 al. III prin legea din Aprilie 1900 precum și art. 108 din Pr. civ., soluția e neîndoelnică în sensul că apelul, în materie comercială, introdus la altă secție a tribunalului de cât la secția comercială, este bine introdus pe temeiul că, precum însăși Tribunalul, asemenea și fie-care secție are plenitudinea jurisdicției în materie civilă și comercială ;

Considerând că temeiurile pentru această părere sunt următoarele : mai întâi, prin legea de organizare judecătorească toate Tribunalele fiind compuse în același mod, pentru judecarea cauzelor civile și comerciale, nu mai poate fi vorba de jurisdicție civilă și comercială ; și dacă la unele puține Tribunale se mai menține și secția comercială, aceasta avea numai scopul și însemnătatea unei înlesniri a judecării, nu însă de a consacra o deosebire de jurisdicție ; că din acest punct de vedere, nu mai putea fi vorba de excepția necompetinței din cauza materiei, pentru că nefiind o jurisdicție deosebită comercială, e în sine neînțeles cum excepția de necompetință din cauză că afacerea e comercială, ar putea servi ;

Că toată distingerea dacă o cauză e civilă sau comercială nu are însemnătate sub raportul jurisdicției, ci numai spre a se ști dacă are a fi judecată după normele Codului civil și a procedurei civile sau după normele Codului de comerț ;

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

TRIBUNALUL IAȘI, Secțiunea II

Audiența de la 3 Decembrie 1904

Președenția d-lui N. C SCHINA, Președinte

Iosef Ghetler cu Simon Avram

Sentința No. 137

Apel. — Apel comercial introdus la o secție civilă. — Dacă un asemenea apel este valabil. — (Art. 895 al. 3 C. com. și art. 10 și 108 Pr. civ.).

Legiuitorul, înțelegând a da un caracter urgent acțiunilor comerciale, a introdus în Codul de comerț art. 895 care prevede ca : «la tribunalele cu o secțiune comercială specială, acțiunile și apelurile asupra cărților de judecată date în materie comercială se vor adresa presidentului secțiunii respective».

(*) A se vedea publicată tot în acest număr.

Prin urmare, este rău introdus un apel comercial la o secțiune civilă.

S'au ascultat: d. avocat I. Leatris din partea intimatului asupra excepțiunii că apelul fiind introdus la primul president în loc de presidentul secției comerciale, trebuie respins ca inadmisibil, iar d. avocat Mărzescu din partea apelantului, în combateri;

Tribunalul deliberând,

Asupra excepțiunii ridicate de intimat pentru respingerea apelului ca rău îndreptat, și ivindu-se divergență de opinie, d-l membru de ședință fiind de părere că e bine introdus, iar d-l președinte fiind de părere că e rău introdus, s'a completat Tribunalul cu d-l supleant Al. Juvara;

Dupe care punându-se din nou chestiunea în discuțiune, părțile au conchis la aceleași concluziuni;

Tribunalul,

Asupra excepțiunii ridicate de intimatul Simon Avram, prin apărătorul său, prin care tinde a se considera că rău introdus apelul făcut de Iosef Ghetler, contra cărții de No. 1205/904 a judelei de pace ocol. I Iași, prin care numitul apelant este obligat a restitui intimatului, Simon Avram, trei cambii său valoarea lor în sumă de lei 1468 bani 60;

Având în vedere concluziunile părților;

Având în vedere că din lucrările dosarului se constată, în fapt, că apelantul Iosef Ghetler a adresat declarațiunea sa de apel d-lui prim-președinte al Tribunalului Iași, și prin repartizare a căzut în judecarea acestei secțiuni;

Considerând că determinat de faptul că legiuitorul înțelegând a da un caracter urgent acțiunilor comerciale, a introdus în Codul de comerț art. 895 care prevede că: «La tribunalele cu o secțiune specială, acțiunile și apelurile asupra cărților de judecată, date în materie comercială, se vor adresa președintelui secțiunii respective»;

Că această dispozițiune constituie o derogatiune și, ca stare, art. 10 din legea de organizarea judecătorească, care prevede că afacerile se repartizează, după natura lor, de către primul-președinte, nu-și are aplicarea în speță;

Că ast-fel fiind, excepțiunea ridicată de intimat, fiind întemeiată, tribunalul cată a o admite și a respinge ca rău introdus apelul lui Iosif Ghetler;

Pentru aceste motive, tribunalul, în majoritate, respinge ca rău introdus apelul.

(ss) N. C. Schina, Al. Juvara.

O p i n i u n e

Având în vedere că conform art. 10 din legea de organizare judecătorească, primul-președinte împarte după rîndul intrării său după natura lor specială, la diferitele secțiuni, cererile din nou intrate;

Că acesta fiind principiul, art. 895 din legea comercială nu deroagă de la el, ci numai dă o ușurință mai mult comercianților, ca în afacerile comerciale, partea să-și poată îndrepta direct cererea și înaintea secțiunii speciale comerciale;

Că în specie, apelul făcut de Iosif Ghetler contra cărților de judecată No. 1205/905 a judelei de pace ocol. I Iași, fiind făcut direct înaintea primului-președinte conform art. 10 din legea organizării judecătorești și repartizat apoi prin această cale, e bine introdus și tribunalul comercial bine sesizat;

Că ast-fel, partea ar putea să cază din drepturile sale dacă nu ar mai fi în termen util, de a introduce un nou apel, și toate decăderile de drepturi trebuie interpretate în sens restrictiv;

Că art. 892 din legea comercială ne creând vre-o sancțiune, său neînțelegând să deroage de la principiul general, urmează că nici judecata să nu-î dea un înțeles strîmt;

Pentru aceste motive sunt de părere să se respingă incidentul ridicat;

Membru de ședință (s) Al. Gane.

Resumat de jurisprudență străină în materie de drept civil

Curtea de Casație din Franța, 13 Ianuarie 1904

Probă scrisă.—Bun și aprobat.—Excepție.—Plugari.—Cultivatorii de pămînt.—(Art. 1326 C. fr., 1180 C. rom.).

De câte-ori o hotărîre constată că cine-va aparține clasei cultivatorilor de pămînt și specifică, în același timp, că acea persoană n'a primit de cît o instrucție sumară, hotărîrea exprimă în de ajuns că persoana în chestiune face parte din categoria plugarilor, pe care art. 1326 § 2 din Codul fr. (1180 C. civ. rom.) îi scutește de formalitatea «bunului și aprobat».

(Din Pand. Périd. 1905. 1. p. 192).

Observație. — Veți în privința interpretării art. 1180 din Codul civil, D. Alexandresco, *Dreptul civil român*, t. VII, p. 200 urm. Veți asemenea și Cas. s. II, 125/905, în *Curierul Judiciar* din 1905, No. 39, p. 308.

(N.B.)

I N F O R M A T I E

A apărut Colecțiunea de legi financiare, adnotate cu jurisprudența până la zi a Inaltei Curți de casație, lucrare datorită d-lui G. Bădulescu, Prim-grefier la Inalta Curte de casație. Prețul unui exemplar coprinzând 46 coale tipar, este de lei 6 pe hîrtie obișnuită și lei 7 pe hîrtie velină. Pentru cele legate în pînză se adaugă lei 1.50, iar în piele elegant și cu numele cumpărătorului lei 2.50. Comandele se primesc la autor și la Redacția acestui ziar, București, Calea Rahovei 5, de unde se expediază contra valoare: mandat poștal său ramburs. *Porto privește pe cumpărător.*

* * *

Orî-ce cărți de Drept române și strălne se pot cumpăra direct de la Biuroul redacției *Curierului Judiciar*, București, Calea Rahovei 5.—Cine are de vînzare cărți de drept se va adresa tot acolo spre a obține preț bun.

* * *

Engăm stărnitor pe abonații rămași în întîrziere cu plata abonamentelor, să trimită samele datorate prin mandat poștal, direct la administrația ziarului *Curierul Judiciar*, București, său să plătească la prezentare numai în mina încasatorilor: I. Riveanu, pentru provincie, și I. St. Tudoroiu, pentru capitală, în schimbul chitanțelor ce vor emite din registrul cu mateă, investite cu ștampila *Curierului Judiciar*.